

Vejledning til læsekredse

AARHUS BIBLIOTEKERNE

VEJLEDNING TIL LÆSEKREDSE

Aarhus Bibliotekerne 2019

Vejledning til læsekredse er udarbejdet af
Lone Bæk Neimann i samarbejde med
Aarhus Bibliotekerne.

Layout: ITK

Indhold

4 **Introduktion til vejledningshæftet**

5 **Hvordan starter du en læsekreds?**

Hvordan finder du medlemmer til en læsekreds?

Hvor skal I mødes?

6 **Hvordan foregår et læsekredsmøde**

Valg af bøger

Forberedelse inden et læsekredsmøde

Anmeldelser, forfatterportrætter og videointroduktioner

8 **Drejebog til læsekredsens forløb**

Hvordan kan en læsekreds forløbe?

Kort analysemodel

10 **Hvordan skaffer du bøgerne til læsekredsen?**

Læsetasker

Bøger, der ikke findes i læsetasker

Intro

Aarhus Bibliotekerne bugner af læsekredse og nye kommer hele tiden til.

På bibliotekerne vil vi gerne hjælpe både nye og gamle læsekredse godt på vej ind i den fælles oplevelse af litteraturen.

Dette hæfte er lavet som en guide til de mange nye læsekredse, der starter op og som en inspiration til de læsekredse, der allerede er i fuld gang.

I hæftet finder du gode råd til, hvordan du starter en læsekreds, og hvordan et læsekredsmøde kan forløbe. Herudover er der links til websider med anmeldelser og forfatterportrætter, samt en introduktion til, hvordan du skaffer bøger til en hel læsekreds.

Du kan læse mere på www.aakb.dk/læsekredse eller søge råd og vejledning på dit lokale bibliotek – vi hjælper altid gerne.

Held og lykke i læsekredsene og god læselyst!

Hvordan starter du en læsekreds?

Vil du gerne tale med andre om dine læseoplevelser, er en læsekreds sikkert noget for dig.

I en læsekreds mødes en gruppe læsere typisk en gang om måneden for at diskutere en udvalgt bog. Her er der rig mulighed for at udveksle tanker om det, du har læst, sammenligne synspunkter og give dit besyv med om bøgernes hovedpersoner, miljøskildringer, temaer og meget andet.

Er du på udkig efter en læsekreds, men ved du ikke, hvor du skal starte, så er her råd at hente.

Mangler du en læsekreds?

Hvis du gerne vil være med i en læsekreds, er der flere muligheder:

- » Du kan deltage i vores 'Find en læsekreds'-arrangement på Dokk1, der finder sted i januar og september måned. Du kan holde øje med lokale arrangementer, som bibliotekerne afholder for at give folk mulighed for at mingle og danne læsekredse med andre læseglade.
- » Du kan lave et opslag på dit lokale bibliotek.
- » Du kan spørge personalet, om de har kendskab til en eksisterende gruppe, der søger nye medlemmer.

- » Vi kan hjælpe dig med et opslag på Aarhus Bibliotekernes facebook. Skriv lidt om dig selv og hvilken type læsekreds, du søger og send det til Karina på hokar@aarhus.dk

Vær også opmærksom på bibliotekernes mange åbne læsekredse. Spørg på dit lokale bibliotek eller se oversigt over læsekredsarrangementer på www.aakb.dk/kreds

Hvor skal I mødes?

Ofte mødes læsekredse privat, på caféer eller på biblioteket.

Her er adresser over caféer i Aarhus, hvor læsekredse er meget velkomne:

- » Fairbar Nørre Allé 66, 8000 Aarhus C
- » Løve's Bog- og Vincafé, Nørregade 32, 8000 Aarhus C (anbefaler at bestille bord)
- » Café Englen, Studsgade 3, 8000 Aarhus C
- » Lynfabrikken, Vestergade 49B, 8000 Aarhus C
- » Godsbanen, Skovgaardsgade 3, 8000 Aarhus C
- » Salling, Søndergade 27, 8000 Aarhus C (Bistroen – ring først)
- » Salling ROOFTOP

Læsekredse kan låne lokaler på flere biblioteker, spørg om mulighederne på dit lokale bibliotek.

Hvordan foregår et læsekredsmøde

Hvordan en læsekreds forløber, kan være forskelligt fra læsekreds til læsekreds, men som ny læsekreds kan det måske være godt at have nogle guidelines at gå ud fra.

Aarhus Bibliotekerne har udformet en drejebog til læsekredsens forløb, som læsekredsen kan bruge som udgangspunkt. Der er også en kort analysemodel, der kan være et andet godt redskab til at styre bogsnakken.

Se Drejebog til læsekredsens forløb og den korte analysemodel på side 8 i dette hæfte.

Valg af bøger

Første skridt er selvfølgelig at I skal finde en bog at tale om.

Når I skal beslutte Jer for, hvilke bøger I vil læse i læsekredsen, kan I starte med at indkredse nogle kriterier. Vælg eksempelvis, at I vil læse klassikere, bøger fra et bestemt årti, ny dansk litteratur eller bøger af de forfattere, som I kan opleve på bibliotekerne den kommende sæson.

I kan også lade valg af bøger gå på skift blandt medlemmerne i læsekredsen.

Der kan hentes inspiration til bogvalget i bibliotekernes læsetasker, som er en samling af gode læsekredsbøger udvalgt af biblioteket.

Du kan læse mere om læsetaskerne i afsnittet: Læsetasker side 10 i dette vejledningshæfte. I kan også hente inspiration i Litteratursiden.dk's temalister, hvor der kan søges efter bøger med bestemte temaer.

Læs mere på www.litteratursiden.dk/topics

Den generelle erfaring fra læsekredse er, at bøger med en vis tyngde fungerer bedst, når bøgerne skal diskuteres. Krimier og chick lit er skøn underholdning, men efterlader sjældent et behov for efterfølgende at diskutere indholdet med andre.

Forberedelse inden et læsekredsmøde

Mange oplever, at det er en god idé med lidt forberedelse inden et læsekredsmøde.

Den første forberedelse er selvfølgelig at læse bogen godt og grundigt igennem. Du kan eventuelt tage noter undervejs, så du ikke glemmer dine første betragtninger. Hvis I ikke anvender en læsetaske, kan I lade det gå på tur at skaffe anmeldelser og forfatterportrætter.

Anmeldelser og forfatterportrætter kan benyttes til inspiration. Nogle læsere er begejstrede for at læse anmeldelser og forfatterportrætter, inden de læser bogen, mens andre hellere selv vil danne sig en mening om bogen først.

Anmeldelser, forfatterportrætter og videointroduktioner

Nedenfor præsenteres en række links til websider, der indeholder anmeldelser og forfatterportrætter:

www.aakb.dk – Aarhus Bibliotekernes hjemmeside. I biblioteksbasen er der ofte henvisning til anmeldelser under de fremfundne søgeresultater.

www.adl.dk – Arkiv for Dansk Litteratur styres af Det Kongelige Bibliotek og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. Her er fokus på klassisk dansk litteratur fra 1100-tallet med Saxo som den første repræsentant til 1938 med Gustaf Munch Petersen som den seneste. I arkivet kan der søges på forfatter, litterær periode og titel.
Fri adgang.

www.forfatterweb.dk – Forfatterleksikon med uddybende og aktuelle artikler om både udenlandske og danske forfattere. Her er informationer om værker og biografiske oplysninger.
Fri adgang.

www.infomedia.dk – Adgang til Danmarks største artikeldatabase. Her kan I søge i aviser, boganmeldelser. Adgang til databasen fra biblioteket. Hvis I er oprettet som brugere på Bibliotek.dk, kan I yderligere få adgang til avis-anmeldelser hjemmefra.

www.littuna.nu – Interviews, anmeldelser og debat om litteratur skrevet af studerende ved Litteraturhistorie og Nordisk på Aarhus Universitet. *Fri adgang.*

www.litteraturnu.dk – Anmeldelser og artikler skrevet med en litterær vinkel. Her er også fokus på de skæve bøger og dem, der trykkes i mindre oplag. *Fri adgang.*

www.litteratursiden.dk – Bibliotekernes fælles litteraturside, der byder på inspiration i form af anmeldelser, temalister, oplysninger om forfattere og analyser af klassiske værker. *Fri adgang.*

Videointroduktioner / ind i en bog – I 20-30 minutters lange videoer gør lektor Susanne Richardt Kall sig en række overvejelser omkring en bestemt bog. Videoerne kan benyttes som optakt til en god snak i læsekredsen. Introduktionerne findes på:

www.aakb.dk/læsekredse under: ind i bogen – online.

Drejebog til læsekredsens forløb

Hvordan kan en læsekreds forløbe?

Det kan være en god idé at vælge en ordstyrer. I kan eventuelt lade ordstyrerposten gå på skift fra gang til gang.

- » Start med en hurtig runde, hvor alle kan komme med deres første umiddelbare oplevelse af bogen.
- » Lad ordstyreren introducere bogen med et kort oplæg – evt. med udgangspunkt i anmeldelser og et forfatterportræt.
- » Måske glider samtalen om bogen herefter helt af sig selv – ellers kan I lade samtalen gå frem efter analysemodellen nedenfor.

Kort analysemodel

For at åbne en tekst kan det være en hjælp at gå mere skematisk til værks. At analysere er at undersøge tekstens elementer i dybden. I kan zoome ind på fortælleren, genren, personerne eller måske måden, hvorpå teksten er skrevet. Det afhænger af bogen og ikke mindst jeres måde at læse bogen på. Et godt udgangspunkt kan være at starte med det, der undrer jer mest. Fokus kan være forskelligt fra læser til læser, og en tekst kan analyseres med forskellige øjne. At vores forståelser, indtryk og analyser er forskellige, er netop en af grundene til, at det er så spændende at tale sammen om læseoplevelserne.

Og husk, at det ikke gælder om at finde frem til den mest rigtige forståelse af teksten, men derimod at komme i dybden med tekstens kompleksitet.

1. Hvilken type roman er det

F.eks. historisk, fantasy, romantisk, social-realistisk roman o.lign.

2. Handling

Giv et referat med dine egne ord.

3. Analyse af tekstens problemer

Hvilke problemer rejser i teksten?

Løses de? Kan de overhovedet løses? Er de involverede personer opmærksomme på eller skyld i problemerne?

4. Tid

Hvor lang tid strækker handlingen sig over?

Er handlingen beskrevet kronologisk?

Eller springer den i tid?

5. Sted

Hvor foregår handlingen? Og hvordan beskrives stederne/omgivelserne?

6. Personkarakteristik

Hvem er hoved- og bipersoner? Alder?

Udseende? Job? Væremåde? Holdninger?

Selvopfattelse? Din opfattelse af personen?

7. Fortællersynsvinkel

Jeg-fortæller? Alvidende fortæller? Kan vi stole på fortælleren? Eller er han utroværdig?

8. Tema

Hvad er det vigtigste, bogen handler om?
Og hvad handler den også om?

9. Sproglige virkemidler

Er der noget særligt at bemærke ved sproget?
Bruges sproget til at skabe en bestemt effekt?
Gøres der eksempelvis brug af mange svære ord, symboler eller ironi?

10. Fortolkning

At fortolke er at samle de dele, I har analyseret i nogle overordnede strukturer. Ofte viser analysen, at teksten er bygget op omkring et eller flere overordnede modsætningspar. Eksempelvis: had/kærlighed, harmoni/ubalance, kultur/natur.

11. Perspektivering

Ligner teksten noget andet, du har læst? Kan du relatere teksten til den litteraturhistoriske periode? Hvilke tanker sætter bogen i gang hos dig?

Analysemodellen er inspireret af analysemodellen på www.opgavebutikken.dk

Mappen, der følger med læsetasken, indeholder også drejebog til ordstyreren.

Hvordan skaffer du bøgerne til læsekredsen?

Aarhus Bibliotekerne tilbyder vejledning i valg af litteratur til læsekredsene og udlåner læsetasker.

Læsetasker

Bibliotekerne har et særligt servicetilbud til læsekredse i form af en række læsetasker, der indeholder ti ens bøger og en mappe med anmeldelser, forfatterportrætter m.m.

Udvalget spænder vidt fra den smalle til den brede litteratur, men bøgerne er alle nogle, som vi vurderer, kan fungere godt i en læsekreds.

- » Der skal oprettes et lånerkort til læsekredsen og det kan kun benyttes til lån af læsetasker.
- » Læsetasken skal reserveres hos bibliotekets personale, og kan lånes i op til seks uger.
- » Læsetasken kan reserveres til en bestemt dato, og læsekredsens kontaktperson får besked pr. mail, når den er klar til afhentning.
- » Læsetasker udlånes og afleveres på bibliotekerne.
- » Spørg efter læsetaskerne på dit bibliotek eller find hele listen på www.aakb.dk/læsetasker
- » Bestil i god tid, da der ofte er booket lang tid i forvejen.

Der findes omkring 350 læsetasker og der kommer hele tiden flere til. Kontakt dit lokale bibliotek, hvis du har ønsker til en ny læsetaske.

Bøger, der ikke findes i læsetasker

Ønsker I at læse bøger, der ikke findes som læsetaske, skal læsegruppens medlemmer hver især bestille deres eget eksemplar. Det er en god idé at undersøge, hvor mange eksemplarer, der findes af bogen i Aarhus Bibliotekernes samling. Bøger, som Aarhus Bibliotekerne selv har indkøbt, bestilles ikke fra andre biblioteker.

I biblioteksbasen www.aakb.dk kan du orientere dig om antal af bøger ved at klikke på den ønskede bog og tjekke om den evt. er tilgængelig. Husk i den forbindelse også, at du kan låne e-bøger og netlydbøger på www.ereolen.dk.

God læselyst!

Kender du Litteraturklubben?

Bibliotekerne i Aarhus har en litteraturklub for alle os, der holder af at læse og opleve litteraturen. I litteraturklubbens månedlige nyhedsbrev modtager du litteraturløb og inspiration til din næste litteraturoplevelse. Det er selvfølgelig gratis at være medlem.

Du kan læse mere og melde dig ind her:

www.aakb.dk/litteraturklubben

LiteratureXchange

LiteratureXchange er en international litteraturfestival i Aarhus, der finder sted hvert år i juni måned. Programmet består årligt af cirka 150 arrangementer med alt fra litteratur i byrummet til tematiske litteraturmiddage foruden traditionelle oplæsninger og debatter. LiteratureXchange præsenterer udenlandske og danske forfatternavne, samtaler mellem forskere og forfattere om internationale problemstillinger og forskellige utraditionelle aktiviteter, der får hele byen til at summe af litteratur.

www.literatureexchange.dk

KULTUR OG
BORGERSERVICE
Aarhus Kommune